

از عملکرد مدیریت تا مدیریت عملکرد

خلاصه سخنرانی دکتر سید محمد عباس زادگان، استاد دانشگاه شهید بهشتی

خود را یک جاهايي نمی پسنديم. چه کنیم که این بهبود پیدا کند؟ مقدمه این کار این است که هرگاه ما با یک صورت مساله‌ای روپرتو می‌شویم. اگر صورت مساله را به طرح کنیم، نتایج هم می‌گیریم. ساده ترینش این است که اگر من با پسر خود اختلاف دارم، همه مشکلات را گردن او بیاندازم. راحت می‌توانم این کار را بکنم چون^۱- من پدرم و موضع من قدرت است. -۲- او کم تجربه و من با تجربه‌ام. -۳- رشته من هم که در همین باره‌هاست. پس در برخورد با او انسان توانایی هستم. اگر این^۳ دلیل را بیاورم راه برای حل مساله بسته می‌شود. چون اساساً از موضع غلطی مطرح شده یعنی به جای اینکه صورت مساله را بشناسیم، دنبال مقصوٰر گشته‌یم. در روانشناسی به این فرافکنی می‌گویند. یعنی دنبال یک مقصوٰر بگردیم، یا موهومی یا واقعی.

۱- در بررسی عملکرد و ارزیابی عملکرد اولین گام این است که به هیچ وجه دنبال مقصوٰر نگردیم. چون به محض اینکه خواستیم مقصوٰر را پیدا کنیم. او واکنش نشان می‌دهد و می‌کوشد ثابت کند که نه من مقصوٰر نیستم. این یک امر طبیعی است. هر کس هر کدام از ما را بخواهد مقصوٰر قلمداد کند. راه

كتابي تدوين کرده‌ام به نام مدیریت عملکرد که می‌خواهم امروز قدری راجع به آن صحبت کنم، پس کاربرد آن در مدیریت روابط عمومی خواهم گفت. مدیریت عملکرد مبتنی بر این است که سازمان‌ها، عملکردشان مورد رضایت بیرون نیست. مدیران هم انتقاداتی به عملکرد کارکنان دارند. کارکنان هم انتقاداتی به عملکرد مدیرانشان دارند. چگونه این را علمی بکنیم و سازمان‌دهی کنیم که از حالت عکس العمل به یک روش علمی برای تفاهم و گفتگو و بهبود عملکرد برسیم؟ پس مردم از عملکرد ما به عنوان دستگاه اجرایی بیرون نارضایتی دارند. ما هم به عنوان مدیر از عملکرد کارکنانمان یک سلسه انتقاد داریم. کارکنان هم نسبت به مدیران همین حالت را دارند. هر ۳ حالت را توضیح خواهیم داد. این

كتاب هر ۳ حالت را توضیح مفصل‌تر داده و تکنیک‌های برخورد با این ۳ موضوع را با جزئیات فهرست کرده و توضیح و تجزیه و تحلیل کرده و نحوه فائق آمدن را توضیح داده. اگر مدیر باشیم به عملکرد همکارانمان یک سلسه انتقاد داریم. یا مایلیم آن‌ها عملکردشان را بهبود ببخشند. یا ما به عنوان کارمند عملکرد

انفرادی است، نه در جمع حرف زدن. در جمع حرف زدن، بعضی مشکلات را حل می کند ولی تکنیک مدیریت عملکرد نیست. شاید به نظر شما برسد که اینقدر اهمیت ندارد که بخواهید این کار را بکنید ولی یادتان باشد. اگر این کار را نکنید، مشکلات پی در پی در ارتباطات شما، در نحوه عملکرد شما پدید می آید و هنگامی که مشکلات روی هم انبار

شد گاهی اوقات دیگر حشون اجتنابناپذیر می شود. حتی شما با منشی خود باید حرف بزنید، باید انتظارات خود را فهرست کنی و روی کاغذ بیاورید. فرهنگی ها پایین کاغذ را دو امضا می کنند به عنوان تفاهم نامه. یک تجربه عملی نقل کنم و آن اینست که من برای اینکه در بیمه ایران اطمینان حاصل کنم که مدیران استان ها می دانند که چه کار باید بکنند و می دانند که من چه انتظاری از آن ها دارم، سه جور جلسه با آن ها می گذاشتم. می گفتم به هیئت مدیره شرکت بیانند توضیح دهنده که ۳ ماه گذشته چه کار کرده اند، ۶ ماه آینده چه کار می خواهند انجام دهند. چه جور این کارها را می خواهند انجام دهند. وقتی این ۳ ماه را توضیح می دادم می گفتمن ما چه انتظاراتی داریم. بیرون از ما چه انتظاراتی دارند و این انتظارات را در استان چگونه عملی کنیم. دور دوم برای بازدید به استان می رفتم ببینم توانسته به این توقعات جواب دهد؟ یک بار با کارکنان جلسه می گذاشتیم، علاوه بر سوال هایی که از آن ها می کردم، فرست می دادم آن ها بگویند اشکالات ما چه هست؟ اشکالات من، هیئت مدیره، سازمان. بعد از جلسه آنها را می نوشتیم. در حضور شان نمی نوشتیم چون ممکن بود سوء تفاهم ایجاد شود.

البته برای آنها مرز و محدوده قائل می شدم چون ممکن بود در حضور من، به مدیرانشان بد و بپراه بگویند و بعد با هم می چنگیدند. پس مدیریت عملکرد در ایران با خارج به دلیل اختلاف فرهنگ، فرق می کند. یکسری مشکل هم کارکنان به طور شخصی داشتند برای آن ها هم جداگانه جلسه می گذاشتیم. یادتان باشد کارکنان ما ۳ جور مشکل دارند. ۱- مشکلات ناشی از سیستم، سیستم بزرگتری که بر شما حکم است که مربوط به

به جایی نمی برد. الا اینکه او را با خودمان در این موضع معادل فرض کنیم و به او هم حق بدهم که از من انتقاد کند و از قبل هم فرض کنم که بدون تردید من هم بدون اشتباہ نیستم و دنبال مقصص هم نگردم. نکته دوم این است که هیچ مساله کوچکی را پاک نکنیم، یکی از راه های ساده حل مساله، پاک کردن صورت مساله است. فرض

کنید پرسش نامهای به شما بدنهند و شما ۷۰٪ از سخنرانی من راضی باشید. ۳۰٪ ناراضی باشید. من به ۷۰٪ دل خوش شوم و بگویم اکثریت مهم است، و فراموش کنم که به خاطر این ۳۰٪ حتما من یک جایی شکل دارم. در مدیریت عملکرد، هر درصدی از رضایت، به دلیل اینکه گسترش پیدا می کند و پیچیده می شود و ادامه پیدا می کند و باید راه یابی برایش پیدا کنیم. هیچ مساله ای در حد وقت و امکانات، قابل اغماض نیست. شما در جایی که به عنوان مدیر کار می کنید، یادتان باشد که ناکافی است که شما هدف های خوب داشته باشید، عملکرد خوب هم داشته باشید باید حتما سازمان خوب هم ایجاد کنید تا هدف و عملکرد استمرار پیدا کند. بعضی اوقات ما عملکرد را با چنگ و دندان به دست می آوریم و به آن می باییم که امروزه خیلی خوشایند نیست. آنچه در سازمان مهم است کوشش دسته جمعی سازمان است. چگونه این کوشش را باید بست آوریم؟ از زاویه مدیریت عملکرد به آن نگاه می کنیم. اولین نکته این است که تک تک کارکنان حدود و ظایف و اختیارات خود را بدانند. یکی از ظایيف مدیریت عملکرد همین است که ما بدانیم، کسانی که باید کار می کنند، مستقیم یا غیر مستقیم به ظایيف خود عمل می کنند؟ آیا هدف های سازمان را می شناسند؟ آیا راه مقابله با مشکلات را می دانند؟ خیلی از اوقات ما از کارکنان انتظاراتی داریم که آن ها نمی دانند ما چه انتظاراتی از آن ها داریم چون به صراحت نگفته ایم، در قالب سخنرانی های عمومی گفته ایم ولی با تک تک آن ها حرف نزدیم. اگر شما مدیر روابط عمومی هستید و ۱۵-۱۰ کارمند دارید می توانید با تک تک کارمندان از جلسه انفرادی بگذارید چون مدیریت عملکرد مبتنی بر گفتگوهای دو نفره

پس مشکلات ناشی از سیستم: آن دسته از مشکلاتی که داخل سیستم می‌توانید تأثیر بگذارید. فکر کنید و در دستور کار بیاورید.

۲- مشکلات ناشی از عملکرد خودتان به عنوان مدیر. مدیران کارآمد همیشه آمادگی دارند که انتقاد دیگران را به طور نسبی گوش دهند و این انتقادات را پیذیرند. اشکالی ندارد که این گفتگوهای دو نفره‌ای که در مدیریت عملکرد می‌گذارید. کارکنان کارهایی که نباید بگذند هم بگذند یعنی درد دل هم بگذند. نفی هم بگذند. سیاه نمایی هم بگذند. اشکال ندارد تخلیه می‌شوند ولی بعد آماده شان بگذید که روی صورت مساله بروند. در این کتاب من توضیح دادم که چگونه می‌شود کارکنان را وادار کرد که انتقادات خود را بیان کنند و بپذیرند یعنی خود را نقد کند قسمت بعدی مشکلات مربوط می‌شود به مشکلاتی که کارکنان دارند. اول بحث عرض کردم. فرض کنید شما مدیری و مدیریت عملکرد را برای واحد خودتان می‌خواهید اجرا بگذید. تکنیک اصلی گفتگوهای دو نفره با تک تک افراد است و برای اینکه به این تکنیک برسید. ۱- باید صورت مساله گفته شود. ۲- محدوده مساله روشن شود. آن‌ها را هم به سمت مساله رهبری کنید در تکنیک‌های این کتاب هم یاد داده شده که چگونه چه کار کنیم که آن‌آدم‌ها حرف دل خود را بزنند و اشکالات خود را هم بگویند و از ما هم به طور نسبی راه حل بخواهند و چه طور ممکن است ما بتوانیم با کمک آن‌ها به راه حل برسیم؟ تکنیک مدیریت عملکرد مبتنی است بر مشارکت از تعامل و گفتگوهای دو نفره به منظور دستیابی به مشکلاتی که هر کسی در محیط کار با آن روبروست و پیدا کردن راه‌حل‌ها و ابلاغ این راه‌حل‌ها و وادار کردن کارکنان و ایجاد انگیزه در آن‌ها به طوریکه در مسیر این راه‌حل‌ها فکر کنند. یک نکته عام است که به این کمک می‌کند و این است که باید به کارکنان یاد بدهیم. یا همه یاد بگیریم که یک دشواری فقط یک راه حل ندارد. یک دشواری انواع راه‌حل‌ها را دارد. کسی که سرش درد می‌کند و مثلاً سر دردش می‌گرن است. برای بهبودی چندین راه‌حل وجود دارد. مثلاً یکی اینکه برود در اتاق نیمه تاریکی که

روابط عمومی شما نیست. مثلاً اگر مدیر کل روابط عمومی ارشاد هستید. نگاه وزارت ارشاد به روابط عمومی، درک وزیر نسبت به روابط عمومی همه اینها مشکلاتی را ایجاد می‌کند که شما این آسانی نمی‌توانید حلش کنید. یکی مشکلات سیستم. یادتان باشد، ما به عنوان مدیر، آن دسته از مشکلاتی که فکر می‌کنیم به هیچ وجه نمی‌توانیم حل بگیریم، باید کنار بگذاریم و درگیر آن نشویم، بعضی مشکلات شما فکر می‌کنید می‌توانید روی آن تأثیر بگذارید، تغییر کنید یعنی در دستور کار بیاورید. اما یک مشکلی است که اصلاً نمی‌توانید حل کنید. آن را دور بریزید. وقت سر آن‌ها تلف نکنید، انرژی روحی و انرژی جسمی خود را بیهوده مصرف نکنید، چون خود را فارغ نکنید، خود را فارغ کنید. ممکن است شما بگویید تأثیر آن مشکلات بر من آنقدر است که ضریب عملیاتی مرا 70% کاهش می‌دهد، بله درست است. باز هم اشکال ندارد. شما در مزد 30% عمل کنید. چون اگر ما بتوانیم یک مساله کاری را 30% هم بهبود ببخشیم، یک قدم خیلی بالایی برداشته‌ایم. اصلاً طرز فکر صفر یا 100% بودن خیلی خطاست، نباید به فکر ما به عنوان آدم همیشه باید در محدوده‌هایی که امکان عمل داریم، به عنوان مدیر عمل کنیم. قبل اگر تم مشکلات ما ناشی از 3 عنوان است. مشکلات کارکنان مشکلات سیستم آن دسته‌ای که می‌توانید حل کنید در دستور کار قرار دهید یا تأثیر بگذارید. یعنی حتی شده در ذهن مدیر بسته به روابط عمومی تغییراتی ایجاد کنید که این تغییرات تا حدی راه را برای کار شما باز می‌کند. نگویید چون مدیر نمی‌خواهد، نمی‌فهمد. مشکلات حل نمی‌شود اگر این فرض را کردید، در مدیریت موفق نخواهید شد. ما نباید بنشینیم بگوییم وضع موجود را 3% هم بهبود ببخشم خوب است. اگر شدت 30% که چه بهتر یا برای برخی مشکلات نسخه‌ای بسیچید بگذارید حتی اگر این نتیجه را الآن کسی نخواهد مثل تحقیقات یا کتابها. اینها همه یک گام است. ما که نمی‌توانیم همه چیز را ناگهانی اصلاح کنیم.

کمیود اکسیژن است دراز بکشد. دیگر اینکه

درون کیسه‌ای نفس بکشد که بازدم خود را بگیرد و ۵۰ راه حل دیگر، و نباید فکر کند اگر این کارها را بکند موثر است و دیگر میگرن نمی‌گیرد بلکه با این کارها ضربه فشار میگرن بر او کاهش می‌یابد چون میگرن تقریباً درمانی ندارد. در همه موارد تک راه حلی بودن تاثیر ندارد. مثلاً از مدیر شاکی

هستید. فکر می‌کنید او را عوض کنید همه چیز حل می‌شود. او که عوض می‌شود همه چیز بدتر می‌شود. چون ذهن ما ذهن قضا و قدر است. ذهن تحلیلی، راه حل پیدا کردن، مشارکت جویانه عمل کردن نداریم. مدل حرف زدنمان هم انتقاد کردن نه نقد کردن. به همین خاطر صورت مساله حل نمی‌شود. وقتی با

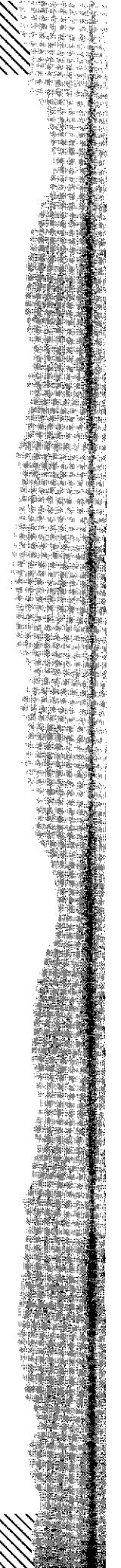
تک تک کارکنان صحبت می‌کنیم و به آن‌ها یاد می‌دهیم که یک مشکل ۵۰ راه حل دارد، روی ۵۰ تا فکر کن و به طور نسبی جواب بیار، آرام آرام تکنیک مدیریت عملکرد در درون سازمان جامی افتد.

وقتی شما به عنوان مدیر با تک تک کارکنانتان صحبت می‌کنید، از مشکلاتی با خبر می‌شوید که خبر نداشتید و باعث کنندی روند کار شده بوده و در جهت رفع آن گام برمی‌داریند. تکنیک مدیریت استفاده از دیگران است، نه کار کردن به جای دیگران، مدیران تحت هیچ شرایطی نباید به جای دیگران کار کنند. استاد بزرگ مدیریت آقای تیلور این مثال ساده را زده: وقتی وارد کارگاه ساده‌ای می‌شوی وسط کارگاه مشتی ابزار ریخته، شروع نکنید اینها را سرجایش گذاشتن و کارگاه را تمیز کردن، بگذارید همین طور بماند، کارگاه هم ۳ روز هم متوقف شود، هیچ اشکالی ندارد. باید این را پیدا کنید که چه کنیم که کارمندان اینها را انجام دهند و چه کنیم که کار را به نحو مطلوب انجام دهد. هنر مدیریت کار گرفتن از دیگران است. نه کار کردن به جای دیگران.

وقتی با تک تک کارکنان صحبت می‌کنید و به طور نسبی موفق می‌شوید که برای آن‌ها راه حل پیدا کنید. یا قول دهید مسائلی که خودشان نمی‌توانند حل بکنند حل بکنید. از جمله

بخش گفتگو

- یکی از وظایف ما به عنوان مدیر میانی، راهبری مدیران ارشدتر از خودمان است. این کار سخت است ولی جزء وظایف ما است یعنی یکی از کارهایی که ما باید بکنیم این است که رده‌های بالاتر خودمان را راهبری کنیم به سمت هدف‌های تعیین شده. هر چقدر هوشمندانه‌تر عمل کنیم این امکان پذیر است. هر کدام‌تان هم کارمندی این در ذهنتان باشد باید بتوانید روی مدیر بالادست‌تر خودمان تاثیر بگذارید. حالا فرض کنید شما مدیر روابط عمومی هستید. به جای اینکه به طور پراکنده به مدیر ارشدتر خودمان نکاتب را بگویید چیزی را به اسم برنامه کوتاه مدت یک ساله در بیاورید مثلاً در حد ده فعالیت عمدۀ بعد بگویید این ده فعالیت عمدۀ را چگونه می‌خواهید انجام دهید. بعد بگویید از مدیر ارشدتران برای پشتیبانی این ده فعالیت، چه انتظاری دارید؟ بعد این‌ها را به مدیر ارائه بدهید. ذهن او وادر به سوال کردن می‌شود؛ این می‌شود راهبری کرده بالاتر. ولی واقعیت این است که این جور چیزها تا تبدیل به یادگیری نشود بخش نامه کارساز نخواهد بود چون بخش نامه را مدیران می‌خوانند و بایگانی می‌کنند، جز اینکه اول یاد بگیرند، عمل کنند، تکنیک‌ها را بفهمند. بعد بتوانیم این را به صورت تدریجی به بخش نامه تبدیل کنیم.

- هنر بزرگ ما این است که دیگران را متقاعد بکنیم و متقاعد کردن دیگران به این معنا نیست که بگوییم افکار، اندیشه‌ها و نظرات ما را پذیرید. همین قدر که دیگران را در صورت مساله‌ها واذار کنیم به طور نسبی فکر کنند. کار بزرگی است. این که شما بگویید آیا می‌پذیرند یا نه. به طور نسبی می‌پذیرند، نه مطلق یادتان باشد تغییر یک پدیده تدریجی، نسبی، دشوار و زمان بر است. اگر از اول فرض را بر این بگذاریم که آن‌ها گوش نمی‌دهند، حتماً نمی‌دهند!! فرض را بگذارید که امکانش وجود دارد. فرض را بگذارید که باید تلاش کنیم. فرض را بگذارید که آن‌ها این حرف‌ها را نقد می‌کنند.

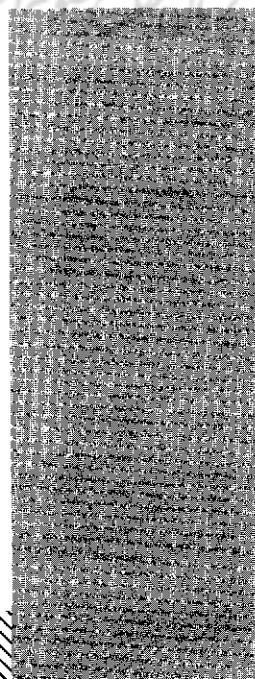
امام خمینی اول کتاب حکومت اسلامی، عبارتی دارد: این عبارت دیدگاه دینی ما را می‌رساند که اگر شما یک جایی سنگی را بگذارید به این امید که ۱۰۰ سال دیگر، کسی سنگی را روی آن بگذارد. اسم این عمل صالح است. بعضی از ائمه ما همه عمرشان را در زندان بودند گاهی از درون زندان موفق می‌شدند پیامی را به بیرون بفرستند، اثر این پیغام‌ها را در طول تاریخ مشاهده می‌کنیم. عمل صالح چند مونعه دارد: ۱- نیت صالح، اگر ما به عنوان استاد این کارها را بکنیم که پز بدھیم و در رسانه‌ها اسمنان را بنویسند و بعد منصب بگیریم، پست بگیریم، هیچ اتفاقی برای حل مسائل نمی‌افتد. ولی اگر اندکی در این عمل خلوص نیت باشد و اندکی برای این کار خداوند چیزی گذاشته باشد این تحقیرها را هم تحمل می‌کنم منظور از تحقیر نداشتن یک جایگاه خاص است حتماً به طور نسبی نتیجه می‌دهد.

ما برای هر تغییری ملزم به نتایج کوتاه مدت نباید باشیم. هیچ کدام از بزرگانی که توانسته‌اند تحولی ایجاد کنند هیچگاه منتظر تغییرات کوتاه مدت نبوده‌اند. اگر در چیزی نیت خالص باشد و در آن لطف خداوند هم مقداری باشد حتماً به نتیجه می‌رسد. کما اینکه کسانی که در این مسیرها رفته‌اند و

برای تغییر دیگران، تغییر سازمان، تغییر محیط قدم گذاشته‌اند و در آن نیت خالص بوده. خدا هم کمک کرده و به طور نسبی به جواب رسیده‌اند. اگر از اول مفروضات منفی بگذاریم، نتایجش منفی است، من معتقدم ما مجبوریم در سخت‌ترین شرایط خوش‌بین باشیم به نیت سالم، عمل صالح، تشخیص درست و کار بدون توقع، اگر این ^۴ عنصر در کنار هم جمع شود حتماً نتیجه می‌گیریم.

- چند راه برای اینکه کارکنان به ما راجع به مشکلات خودشان راه حل ارائه دهند موثر است. یکی طرح سوال درست و دقیق از اینکه فکر می‌کنید علت چیست؟ هرگاه طرح سوال کنیم، ذهن به حرکت در می‌آید. نکته دوم: پرهیز جدی از محکوم کردن کسانی که با آن‌ها حرف می‌زنیم است. مثلاً من به پسرم می‌گویم: پسرم فکر می‌کنی دلیل اینکه نمره ات ^{۱۴} شد چیست؟ می‌گویید: معلم بد بود. جلسه امتحان گرم بود، کم کاری خودم. می‌برسم: می‌دانم فشار درسی زیاد است فکر می‌کنی راهی برای جبران این کم کاری وجود دارد؟

- نکته سوم: در ارائه راه حل به دیگران از نصحت کردن آن‌ها بپرهیزید. نصیحت یعنی بیان کلیاتی که همه می‌دانند من چه کنم که سخنرانی‌ام خوب در بیاید؟ ۱- قبل این کتاب را خوانده باشم. ۲- مطلبی را که می‌خواهم ارائه دهم از قبل آماده کرده باشم. ۳- اگر سوالی را بلد نیستم بگویم بلد نیستم. ۴- زمان را رعایت کنم. ۵- به آدم‌ها احترام بگذارم. خوب، اینها را که همه بلدند. یادتان باشد هیچ گاه ما از نصیحت کردن کارکنان یا آدم‌ها راه به جایی نمی‌بریم. نصیحت با راه حل متفاوت است اساساً آدم‌ها از نصیحت متنفراند. چرا ما یک رسانه عمومی داریم که اصلاً دوستش نداریم؛ چون دائم‌اً سر هر چیزی ما را نصحت می‌کند. چرا بعضی آدم‌ها را دوست نداریم؛ برای اینکه دائم ما را نصیحت می‌کنند. به جای تجزیه و تحلیل، به جای راه حل، به جای هماندیشی، به جای

از تکنیک‌های اصلاح عملکرد نسبی سازمان اعمال انضباط است. منتهای ما از انضباط بدمان می‌آید، چون مفهوم بدی را در آن سراغ داریم. من در کتابیم توضیح دادم چگونه می‌شود در سازمان انضباط برقرار کرد. چون مدیریت عملکرد، در سایه انضباط معنی می‌دهد. بزرگترین مشکل ما هم در سازمان‌ها بی‌انضباطی ما، سیستم، مدیریت است.

نکته دیگر این است که چگونه می‌توانیم فرهنگ سازمانی را بالا ببریم که مدیریت عملکرد در آن معنا دهد. وقتی همه کارکنان گرایش به یک موضوعی دارند، عملکرد متوسط بهترین است. اصلاً اجازه نمی‌دهند بقیه کار خوب انجام دهند. اگر کسی کار خوب کند، سریع او را مغروف می‌کنند. حتماً همیشه باید متوسط با بقیه راه بروی، اگر از متوسط رفتی بالا، حتماً بدانید که باید بروید. فرهنگ سازمانی که به سمت حد متوسط گرایش دارد در دانشگاه‌ها هم این مشکل را داریم. دانشجویانی که نمره بالا می‌گیرند، بقیه با آن‌ها بد می‌شوند. ما ترم قبل در دانشگاه خودمان تصمیم گرفتیم برای یکسری از دانشجویان بورسیه ایجاد بکنیم. با پول غیر دولت. بعد از مدتی، خانمی که بورسیه شده بود، گفت: اسم مرا خط بزنید، همه در خوابگاه با من بد شده‌اند. فصل دیگر کتاب من همین است: جه کار کنیم که فرهنگ سازمانی بی‌بود پیدا کند و از حد متوسط بالاتر برود. فصل دیگر کتاب، درباره واکنش در برابر عملکرد است. چه جور واکنش نشان بدهیم؟ که مدیر بدش نیاید، به طور نسبی هم بپذیرد. تکنیک این کار را در کتاب‌های رضایت شغلی نوشته‌اند. من در کتاب مدیریت بر سازمان‌های ناآرام. در فصل رضایت شغلی را توضیح دادم یک تکنیک ساده‌اش این است که نظرخواهی علمی نمونه گیری در مورد علل نارضایتی کارکنان طراحی کنیم. به صورت سوالات علمی، بعد در دسته‌بندی این‌ها را ۳ دسته بکنیم، دسته مدیریتی را هم بگنجانیم که باعث رنجش آن مدیر نشود.

اینکه از ما بپرسند شما چه فکر می‌کنید؟ شما چه می‌فهمید؟ شما چه درکی دارید. چون نصیحت یک طرفه است منور ثمر نیست. حتماً نصیحت مصلحانه هم است و نیت خیر هم دارد ولی چون یک طرفه است، سودی ندارد.

صرف آن‌ها را با سوال مواجه کنید که چرا سختگیریت مورد استقبال نبود؟ چرا یک عده‌ای گفتند

خوب نیست؟ چرا یک عده اوقاتشان تلغی شد؟ چرا چند نفر خوابشان بردا؟ چرا ۳۰٪ گفتند خوب نیست؟ من را دلخوش نکنید به ۷۰٪ که گفتند خوب است. آن ۳۰٪ هم برای خودشان و دوم برای شما. این ۳ نکته‌ای بود که عرض کردم.

- هیچگاه از کارکنان نپرسید که آیا از مدیر راضی هستید یا نه؟ چون بهشان برمی‌خورد و اوقاتشان تلغی می‌شود. بعد هم فکر می‌کنند شما توطئه‌ای در سازمان داده‌اید برای اینکه اکثریت بگویند راضی نیستند. در گروه‌ها، پرسش‌نامه‌هایی را به صورت نمونه بدهید. بدون نام بپرسید چه مشکلاتی دارند و چه راه حل‌هایی وجود دارد؟ اگر کسی کمی تکنیک‌های آنالیز را بفهمد. از داخل این نارضایتی‌هایی که در مورد نحوه مدیریت است، در می‌آید. بعد این را استخراج کنید. بگویید ۳۰۰ نفر پرسنل داریم از ۳۰ تا از اینها سوال کردیم چه مشکلاتی دارند؟ درون پرسش‌نامه، نام مدیریت را هم نیاورید. چون اگر بیاورید، دویاره سوء تفاهم‌های قبلی به وجود می‌آید. ما باید خیلی مواظب پاشیم که در کار علمی، سوء تفاهم، انتقاد ایجاد نکند، چون ما می‌خواهیم واقع‌بینانه صحبت کنیم. چون شما که رسانه نیستید، در روزنامه هر چیزی را می‌توان چاپ کرد ولی شما که مدیر روابط عمومی هستید و می‌خواهید با کارکنانتان کار کنید و نمی‌خواهید پستان را از دست بدهید. نه برای پستان، برای اینکه بتوانید کار کنید. این را دسته‌بندی کنید. بینید کارکنان ۳ دسته مشکل دارند شخصی، سازمانی، مدیریتی. اگر انسان کمی هوشمند باشد بخش سومش را جدی می‌گیرد و به ذهنش می‌رسد: چرا؟ چگونه در سازمان انضباط برقرار کنیم چون یکی